

dag menschen schaaarscher (spatiëring van ons, G.) worden dan het edelste goud. Immers, wie zal bestaan, als Hij verschijnt?" (b.z. 90).

Het is diep betreurenswaardig en sterk te veroordeelen, dat predikers zó met de Heilige Schrift om-springen als met een boek vol motto-teksten; en dat, indien het waar is wat deze dominee zegt in zijn preek, voormannen der christelijke arbeidersorganisaties ja-renlang dezen totaal uit zijn verband gerukten tekst tegen zijn duidelijke strekking ingaande hebben ge-bruikt als richtsnoer. God zegt in Jes. 13:12, terwijl Hij ons bepaalt bij de catastrophale gebeurtenissen aan het einde der dagen: Ik maak de menschen zeld-zamer dan fijn goud; zoo verschrikkelijk is het! Is het niet alsof wij bepaald worden bij de opening van het vierde zegel uit het Boek der Openbaring, waar-bij aan den rijder op het valse paard macht wordt ge-given om te doden tot het vierde deel der aarde toe? En daar komt nu een dominee en een Chr. Vak-beweging, en die gebruikt zoo'n tekst als leuze: Een mensch kostbaarder dan goud. Geheel misduid en ver-keerd opgevat.

Wanneer wij aan deze zaak zooveel aandacht wij-den, dan is het, om onszelf en ook onze mannen in de Christelijke organisaties op het hart te binden: heb toch eerbied voor het woord van uwen God en misbruik het niet. Dit is geen tekstje boven uw ka-derschool; laat het woord staan waar het staat: in vlammend schrift boven het ondergaande Babylon. En beef voor uwen God.

P. GROEN.

Rectificatie. In Artikel XII (Nr 22 dd. 26-2-49), 2e ko-lom, 5e regel van boven, moet de tusschenzin „weliswaar dikwijls voorkomende" gelezen worden: „weliswaar niet dikwijls voorkomende".

ZENDING EN EVANGELISATIE

Een niet geplaatste artikel: China, Mott, etc. (I)

De heer D. Krijger, die in 1942 ten gevolge van een ongeval tijdens de verduistering overleed, vertoefde jarenlang in China. Hij leefde — hij was geen zen-deling — intens met de zending mede. Zijn oogen gingen open voor den funesten invloed van de modernistische zendelingen in China en met name van den door hen beheerschten Nationalen Raad (van kerken en zending in China). Terug in het vaderland, bemerkte hij, dat er velerlei onkunde omtrent de zending in China heerschte. In de voorlichting van „bevoegde" zijde, werd juist de Nationale Raad hemelhoog geprezen; zijn leiders en voormannen van den Federalen Raad in Ame-rika en van den Internationalen Zendingsraad werden met een heilig onschendbaar aureool omgeven. Getuige een publicatie van dr Ir M. G. van Beusekom, die ook nogal met Kagawa dweepte.

Om hertegen te waarschuwen schreef hij een stuk, dat hij inzonder naar „De Standaard" om daarin opge-nomen te worden. Dit blad heeft echter dit stuk, dat wel eenigszins afweek van de gangbare meening en eenige onthullingen over geliefde figuren deed, ge-weigerd.

Het kan zijn nut hebben het thans te publiceren. We danken allen, die dit mogelijk maakten. Er is onlangs een brochure uitgekomen van iemand, die ook D. Krijger heet: ds D. Krijger, predikant te Lochem bij de kerken die in Eindhoven in synode bijeenkwamen. Door deze brochure-zonder-bewijzen-met-enkel-holle-leuzen wil de schrijver eenvoudige menschen van zijn kerken voorlichten inzake den Wereldraad van Kerken en het laatste verzet (prof. Dijk, prof. den Hartogh, dr Praamsma), breken: aansluiting alsnog! Volgens ds A. Dopdorp in „Eenigheid des Geloofs" is ds Krijger gegrepen door de wereldwijde idealen van John Mott c.s.

De boom wordt gekend uit de vruchten. Laat ons eens luisteren naar wat de andere D. Krijger, door den Heere reeds gevoegd bij de zielen onder het altaar, ons te zeggen heeft over de wereldwijde prak-tijken van John Mott c.s.

Sneek.

C. VAN DER WAAL.

Aan de Redactie van
het Dagblad „DE STANDAARD",
Amsterdam.

Geachte Redactie,

De courantenberichten uit Holland, die ik tijdens mijn verblijf in China onder de oogen kreeg, hadden mij reeds voorbereid op den gebrekkigen kijk in ons vaderland op het gebeuren in het Hemelsche Rijk. Vandaar dat ik, kort geleden daarvan terugkeerend, verheugd was kennis te maken met aflevering 1-111 van dit jaar van het tijdschrift LICHTSTRALEN OP DEN AKKER DER WERELD, want daarin schrijft Dr Ir H. G. van Beusekom over China en ik hoopte er uit te kunnen putten bij gelegenheid van dispuut-gesprekken over het Verre Oosten met menschen, die er nooit geweest zijn en die toch meenen tamelijk wel op de hoogte te zijn met de zaken aldaar.

De titel „Het ontwaken van China en het Christendom" belooft een uitgebreid menu, en inderdaad, aan spijzen van verschillenden aard ontbrak het niet. Vooral boelde mijn aandacht hetgeen de schrijver over het Christendom in het Hemelsche Rijk kwam brengen. Ik voedde de leven-dige hoop in den schrijver een geestverwant te zullen aantreffen, die vóór alles aan het „Jonge, ontwakende China" — zooals hij het noemt — klaren wijn kwam schenken over het fundament van het Christendom en niet als eigenlijk doel allerlei politieke en andere idealen

tegelijktijd zou binnen smokkelen. Vooral uitdrukkingen als „Het Christendom zal in China een groote kans heb-ben, wanneer het op ieder levensterrein de hooge eischen van Christus durft stellen en als grondslag nemen" en „de tegenstand van de ongeloofspropaganda heeft de Chinese Christenen geprikkeld tot nadenken over de grondwaar-heden van het Christendom" gaven daartoe gegronde hoop. Zelfs dat de schrijver dien indruk nog tracht te versterken door voor Gen. Chang Chih Chihang 'n bijbel met gouden letters te laten vervaardigen en dien zijn vrienden ten ge-schenke te geven met de boodschap: „dit is 't meest betee-kenende boek van de wereld" kon mij die hoop niet ont-nemen, want wellicht heeft de schrijver niet met zoo-veel Chinese generaals kennis gemaakt als aan mij te beurt mocht vallen en slaat daarom wellicht hun in-tellectuele waarde in het algemeen anders aan dan ik op grond mijner ervaring meen te mogen doen. Per slot van rekening heeft de wereld toch geen Chineeschen generaals noodig om ons de waarde van den Bijbel te verklaren.

Ik las dus welgemoed verder en werd geboeid door 's schrijvers betoog over „De crisis der Zending in China" en de vele wetenswaardige dingen, die hij daarin beschrijft. In welsprekende zinnen weet hij onze aandacht te vangen; men behoeft niet te vragen of hij zich terdege in den toestand heeft ingeleefd. Toch kon ik het gevoel niet van mij afzetten, dat er nog wel het een en ander onder het geschrevene doorloopt, dat de schrijver niet volkomen doorvoeld heeft, misschien wel dat het Chinese karakter hem, evenals bijna allen Westerlingen, vaag en nevel-achtig toeschijnt, en het hem niet mogelijk is het objec-tief te beschouwen, zoodat hij er niet toe komen kan het te nemen, zooals het toch eigenlijk is, eenvoudig en door-zichtig als van een kind.

Na eenige opmerkingen hierover werd aldus vervolgd:

Dit alles intusschen daargelaten, was ik toch verheugd met het boek te hebben kennis gemaakt, want het voor-zag in een behoefte en kon werkelijk aan onze landgenooten een beteren kijk geven op China dan zij thans bezitten.

Maar hoe veranderde mijn blijdschap, toen de schrijver begon over den Nationalen Christen-Raad en zijn streven. En daar was reden voor, want ik heb tijdens mijn veel-vuldig verkeer in zendingskringen veel over dien Raad gehoord en er ook veel over gelezen.

Wat is eigenlijk de Nationale Christen-Raad? Een spiegelbeeld van „the Federal Council of the Churches of Christ in America"? Met deze bewering vermeen ik het dichtst bij de waarheid te zijn. Om te weten wat die Al-gemeene Raad der Kerken van Christus in Amerika is, en wat hij beoogt, behoeft men slechts het werkje van Sanctuary op te slaan, getiteld TAINTED CONTACTS en teboekgesteld voor American Christian Defenders. Het boekje is uitgegeven in November 1931. Hoe roerend is reeds het Voorwoord, geschreven door M. A. Matthews, en hoe slepend roept hij het Amerikaanse Volk op te waken tegen den Vorst der Duisternis, die in de Kerk sluip. Kolonel Sanctuary staat in voor de feiten, die hij ver-zameld heeft, een zuil inderdaad van indrukwekkende hoogte, genoeg geluid gevend om de slapende, zorgeloze burgers wakker te schudden en den zakenman van zijn gouden kalif af te trekken en terug tot het oude vaderlijk huis en het Kruis, opdat hij den waren grondslag voor zijn leven terugvnde en zijn plicht doe als verwacht mag wor-den van een oprecht vaderlander. Subliem vooral klinkt het einde van dit Voorwoord: „Ontwaak! ontwaak! De vijand loert op uw ondergang!"

In het werkje is genoeg feitenmateriaal verzameld om tot de overtuiging te komen, dat het Communisme hoogtij viert en den Federal Council of the Churches of Christ in Amerika gebruikt als machtig wapen tot doorvoering zij-ner politiek.

Misschien zal iemand de opmerking maken: dit is alles goed en wel, maar hier gaat het over Amerika, terwijl wij het in dit stuk over China hebben! Die opmerking is zeer juist en ik zou zonder goeden grond den Nationalen Christen-Raad van China niet een spiegelbeeld van die Amerikaanse Federatie genoemd hebben, ware het niet dat de schrijver van „Het Ontwaken van China en het Christendom" eenige belangrijke zinsneden wijdt aan Dr Sherwood Eddy en zijn werk. Welnu, die Dr Eddy wordt ook in „Tainted Contacts" aangehaald, zoodat het voor de hand ligt, dat hij eveneens zijn aandeel gehad heeft in het oprichten van den Nationalen Christen-Raad van China.

Wie is die Dr Sherwood Eddy? Leest maar bulletin No. 460 van „The American Civil Liberties Union" over het program van actie van dertig onpartijdige organisaties. In dat program worden als de meest urgente eischen genoemd: erkenning van Rusland door de V.S., en intrekking van de wet, die verspreiding verbiedt van literatuur over de beperking van het kindertal. Terzeldertijd werd in een schrijven, ondertekend door vier leden van de National Board of the Civil Liberties Union, van den Minister van Oorlog opheffing geëischt van den ban op de Communistische Partij. Een dier vier ondertekenaars was Dr Sherwood Eddy.

Het boekje is overwaard gelezen te worden en gaarne zou ik er meer uit aanhalen, wanneer ik niet vreesde te-veel van Uw bladruimte te vergen.

Verder is te Chicago in 1927 een werkje uitgegeven, getiteld: PASTORS, POLITICIANS, PACIFISTS, waarin met nadruk gewezen wordt op het gevaar dat voor de Kerk van Christus steekt in de roekeloze richting, die de Federal Council of Churches of Christ in America, in-slaat. Of van dit werkje een Nederlandsche vertaling be-staat weet ik niet, maar ik zou het wel wenschelijk vinden.

Dr Sherwood Eddy kan, van zijn standpunt bezien, te-vreden zijn over zijn kortelings gehouden „evangelische campagne" in China. Het was werkelijk een succes voor hem en de zijnen. En hoe kon het ook anders? De groote menigte vermoedde allerminst kwaad in zijn optreden. Im-mers, hij verscheen op uitnoodiging van het Nationaal Comité der Y.M.C.A. (Christelijke Jongemannenvereniging) zou men dit in onze taal kunnen overzetten). Bovendien genoot dit Comité de gulle medewerking van vertegen-woordigers van andere nationale organisaties, in het bij-zonder van den Nationalen Christen-Raad van China. Ver-scheidene groote plaatselijke Chinese Kerken openden haar deur voor hem, terwijl sommige Westersche Kerken, wier ledental voor het grootste gedeelte bestaat uit moder-nistische zendelingen, zooals b.v. de Union Church te

Peking, hem op haar spreekgestoelte hadden uitgenoodigd. Wie het streven kent dat uitgaat van de liberalistische missionaire instituties der Yenching Universiteit, zal be-grippen hoe volijverig zij waren om zich als studie-object door Dr Eddy te doen gebruiken.

Meer dan twintig groote opvoedingscentra, over geheel China verspreid, werden bereikt, en vele studenten en andere jongelieden van beiderlei kunne, behorende tot de intellectuele klasse des volks, reisden hem na overal waar hij optrad, om hem maar zoo vaak mogelijk te kunnen hooren. De campagne was een der uitgebreidste van dezen aard, sedert jaren ondernomen. Zij duurde vijf maanden. In Dr Eddy's rapporten wordt het succes opmerkelijk ge-noemd en het werk werd zorgvuldig voortgezet door Chinese leiders van gelijke geestesgezindheid, in vele gevallen bijgestaan door Buitenlandsche zendelingen.

Het bloote feit dat een campagne onder leiding van een man als Dr Eddy in Christelijke districten mogelijk was, is op zichzelf reeds een veelbeduidend teken des tijds en geeft opnieuw een proeve van de verschrikkelijke mate, waarin het modernisme in zijn verschillende vertakkingen grond wint op het zendingsveld.

Nog eens de vraag: wie is Dr Eddy?

Het best is hij bekend als een Y.M.C.A.-man. Verscheidene jaren was hij in Indië werkzaam als Nationaal Secretaris dezer Vereeniging, en wel tot 1911, toen hij benoemd werd tot Secretaris voor het werk in Azië van het Internationaal Comité der Vereeniging, arbeidende onder de studeerende jeugd in Japan, Korea, China en Indië. In zijn China-cam-pagne werkte hij nauw samen met Dr John R. Mott. Reeds in die dagen begonnen zijn radicale gevoelens alarmeerd te werken op Christelijke leiders in de Vereenigde Staten en elders, wier ongerustheid in de volgende korte bewoor-dingen tot uiting kwam: „Mr Eddy geeft voorbeeld van leiderschap, dat er tegenwoordig op uit is het geloof van honderden onzer jonge mannen en vrouwen te onder-mijnen".

VROUWENLEVEN

Een woord aan onze zusters

We moeten stop zetten met het inschrijven van meerdere zusters voor onze conferentie. De aanvrage zijn meer dan we verwacht hadden, dit geeft groote dankbaarheid en vreugde! Doch wegens het aantal, dat nu zich heeft opgegeven, heeft het comité naar een tweede congres-oord gezocht. Dit is gelukt. Eenige minuten van „De Wiekelaar" staat „Het Zonne-huis", in beide vakantie-oorden zullen we D.V. onze bijbelbesprekingen houden. Een volledig programma kunnen we nog niet precies opgeven, de vorige maal hebben we „een overzicht" gegeven, in die lijn hopen we te vergaderen.

We willen eerst allen elkaar begroeten in „De Wie-kelaar".

Hier volgen enkele mededeelingen:

Aankomst liefst tusschen 2 en 3 uur. We drinken precies 4 uur thee — daar we half vijf aan ons werk gaan — doch eerst moeten dan allerlei zaken gere-geld worden, n.l. de financiën, bonnen afgeven, slaap-plaatsen opzoeken, enz. Dit vordert tijd en 't is niet ge-zellig, het eerste kopje thee in een rommelige omge-ving te drinken!

Helaas gaven lang niet allen op, of men station Apeldoorn of Arnhem aankomt. Toch zullen we trach-ten een extra bus te krijgen, Informeerden dus bij den chauffeur.

Vanuit Apeldoorn: de bus van v. d. Ende 13.10, 14.15, 15.10 uur. Stopt voor „De Wiekelaar".

Vanuit Arnhem: de bus van Arnhem-Deventer 14.30 uur. Stopt ook voor „De Wiekelaar".

Neem geen treinbus. Ze stoppen 10 minuten ver-der, maar dan moeten we sjouwen met onzen koffer.

Er zijn voor iedere deelneemster(er) twee zomer-dekens, dus het is wel gewenscht een deken mee te brengen. Wie dat lastig vindt, kan ook den deken als pakje opsturen met een label er aan met naam en adres, naar „De Wiekelaar", Hoofdweg 58, Loenen (bij Apeldoorn).

We brengen nog even in herinnering, dat we mee-nemen boter, broodbelegging, vleeschbon, wat koffie.

Maar we denken er vooral om, dat we onzen bijbel, psalm-gezangenboek in den koffer doen; ook wat schriftmateriaal, potlood en papier, is misschien niet overbodig.

Laat niemand schrikken en denken: nu wordt het daar toch „geleerd", want dat is heelemaal de bedoe-fing niet, doch het kan toch gemakkelijk zijn „een krabbeltje" te maken.

HET COMITE.

PERSCHOUW

AMERSFOORT EN OOSTERBEEK

De synodocratische kerkeraad van Amersfoort, evenals andere kerkeraaden van gelijke soort, heeft zich „posi-tief" willen „stellen" ten opzichte van Oosterbeek en de actie-ds B. A. Bos. Hij zegt het zelf. In een officieel voor zijn rekening genomen „toelichting" op een door hem in-gediend voorstel, Dr N. H. Ridderbos geeft er dan weer naast de officieele toelichting een officieuze op.

Laat ons eerst het voorstel overnemen, dan de officieele toelichting.

Hier is het voorstel:

Voorstel van de Raad van de Gereformeerde Kerk te Amersfoort.

DE RAAD DER GEREFORMEERDE KERK VAN AMERSFOORT, op Donderdag 24 Februari 1949 in

uitgenoodigd, liberalistische steit, zal bestudie-object

over geheel studenten en orende tot de a overal waar ik te kunnen ste van deze vijf maanden, merklijk ge- irtgezet door held, in vele elingen.

iding van een mogelijk was, a des tijds en kelijke mate, vertakkingen

Verscheidene aal Secretaris penoemd werd Internationaal e studeerende in China-cam- t, Mott, Reeds a alarmeerd enige Staten korte bewoor- voorbeeld van et geloof van en te onder-

ENLEVEN

zusters

schrijven van . De aanvrr- en, dit geeft wegens het ft het comité Dit is gelukt. t „Het Zonne- we D.V. onze f programma e vorige maal de lijn hopen

in „De Wie-

We drinken aan ons werk l zaken gere- fgeven, slaap- 't is niet ge- melige omge-

men station llen we trach- n dus bij den

e 13.10, 14.15,

Deventer 14.30

minuten ver- onzen koffer. twee zomer- deken mee te den deken als met naam en g 58, Loenen

dat we mee- n, wat koffi- e onzen bijbel, en; ook wat alsschien niet

nu wordt het maal de bedoe- elijk zijn „een IET COMITE.

V

rsfoort, evenals eft zich „post- sterbeek en de n officieel vo- n door hem in- ft er dan weer ze op.

lan de officieele

neerde Kerk

E KERK VAN bruari 1949 in

buitengewone vergadering bijeen, verzoekt aan de CLASSIS AMERSFOORT VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND onderstaande voorstellen via de PART. SYNODE VAN UTRECHT in te dienen bij de GENERALE SYNODE, welke in de loop van dit jaar te DEN HAAG zal vergaderen.

Aan de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland wordt voorgesteld:

1. Uit te spreken, dat in de huidige situatie hereniging van onze Kerken met de „Gereformeerde Kerken (onderhoudende Art. 31 K.O.)" of met een gedeelte hiervan alleen mogelijk wordt geacht, wanneer:

a. wat het verleden aangaat, men zich bepaalt tot een gemeenschappelijke belijdenis, dat het gescheiden kerkelijk leven zondig is, en het voorts overlaat aan het oordeel van de Koning der Kerk, Jezus Christus, in hoeverre elk der betrokken kerkformaties en de leden er van in dezen schuldig staan;

b. met het oog op een hernieuwd kerkelijk samenleven, er gemeenschappelijke uitspraken worden gedaan, zowel over kerkrechtelijke zaken (o.a. de betekenis van Art. 31 K.O. en de bevoegdheid der meerdere vergaderingen) als in het bijzonder over de betrokken dogmatische vragen, waarbij het resultaat van de arbeid onzer Kerken in de laatste jaren dient te blijven bewaard, namelijk het handhaven niet alleen naar de letter, maar ook naar de inhoud van wat onze belijdenisgeschriften en formuleren aangaande Verbond en Doop leren;

2. Deputaten te benoemen, met de opdracht contact te zoeken met de „Gereformeerde Kerken (onderh. Art. 31 K.O.)" of met leden dezer Kerken, om te handelen over de zaak der hereniging.

En hier is dan de officiële „Toelichting":

Door het aanvaarden dezer voorstellen zou de Generale Synode zich niet louter negatief, maar positief stellen ten opzichte van het initiatief van Ds B. A. Bos en de conferenties te Oosterbeek.

De bedoeling van het sub 1a gestelde is: de verantwoordelijkheid voor de uitspraken, beslissingen enz., waaruit de scheuring is ontstaan, te laten voor rekening van de partij, welke de uitspraken heeft gedaan, de beslissingen heeft genomen enz. In de huidige situatie is er immers weinig heil van te verwachten, wanneer men van elkaar schuldbelijdenissen over bepaalde concrete punten eist.

Het voorstel een streep te halen door wat in het verleden is gebeurd, houdt niet in, dat over dit verleden geheel geswogen moet worden. Het zou b.v. mogelijk zijn, dat — om misverstand te voorkomen — beide partijen elk voor zich uitspreken haar „zaaksgerechtigheid" te handhaven.

De sub 1b bedoelde uitspraken zouden eventueel de leeruitspraken van 1946 kunnen doen vervallen. Het zou gewenst zijn, dat deze uitspraken zich zo nauw mogelijk aansloten aan onze belijdenisgeschriften en formuleren.

De te benoemen Deputaten zouden een grote mate van vrijheid moeten hebben inzake de wijze, waarop zij het contact zoeken en oefenen. Alleen zouden uiteraard voor hen gelden de bovengetrokken richtlijnen.

Dit besluit, daterende van 24 Febr., en gepubliceerd in het synodocratische orgaan van 12 Maart, heeft geruimen tijd gehad, om onder allerlei oogen te komen. Het geeft volkomen weer, wat uit den kring van synodocratische (en andere) sympathisanten met Oosterbeek bij herhaling is uitgesproken, en roept allerlei vragen op. We formuleren er enkele:

a) Wat te denken van een synode, die staat in één rij met andere synodes, die allemaal aldoo riepen: vraag toch revisie! maar die, als er voor de zooveelste maal revisievragen op tafel liggen (hetgeen nu reeds voor 1949 vaststaat) voor de zooveelste maal zou verklaren, wat hier gesuggereerd wordt: wij denken niet over revisie!

b) Wat te denken van een synode, die met haar voorgangers al maar door verzekert met profetisch leergezag Gods waarheid te moeten stellen en vast te stellen, en de tucht in Christus' Naam te moeten bedienen, in of om bepaalde formules, maar die nu pardoes de vraag van de gevolgen van haar onvervaardde handelingen zou gaan bezien onder het licht van wat „ja" een bepaalde „situatie" alleen mogelijk(!) wordt geacht? Wordt dan soms de kerkelijke rechtspraak en wetgeving en leerakkoording bepaald door het bereikbare? Hebben ook niet de farizeeers, onder wie er waren met „goede bedoelingen" zich niet door deze zelfde zonde gekenmerkt, en zoo de kerk tot snel verval gebracht? Gaat een kerk, die zich in de lijn der Reformatie zegt te bewegen, niet meer staan voor haar eeden, ongeacht wat de gevolgen zijn? Is dat nu kerkhandel, JUUST in de dagen van den naderenden Antichrist? Op deze manier (de afkondiging en handhaving van normen afhankelijk te stellen van situaties!) heeft de kerk het nog altijd verspeeld tegen de antichristelijke machten: het „principele" afbakenen naar het „mogelijke". Wij noemen dit argument juist omdat men telkens weer hoort zeggen: o, die scheur, en dat in de dagen van den naderenden Antichrist! Wij voor ons achten een verderfelijke methode voor een kerkelijke samenleving veel funester dan welk hevig twistvuur ook. Op deze manier is „Indonesië" en het Rijk gescheurd, en de soevereiniteit bij de gratie Gods een vraagpunt geworden.

c) Wat te denken van een kerk, die vraagt, hoe zij hereniging kan bewerkten met „andere kerken" of anders dan maar met een „smaldeel" (de term is gebrukt door iemand, die ook den naam Ridderbos voert).

d) Wat te denken van een kerk, die constateert, dat het „gescheiden leven" zondig is, terwijl ze nalaat, en ditmaal weer voor de zooveelste maal bij een officieel besluit, als hier begerd wordt, na te gaan, waarin de concrete schuld ligt? Ligt een huwelijksgemeenschap 1) uit elkaar, en zijn er wetsbepalingen in geding, die als zoodanig tusschen de ééne en de andere partij scheiding maken, dan is het lamenteren: de gescheidenheid is zonde, niets anders dan dom en dwaas; want het trapt bij vóórbaat op de wet, en maakt daarvan een quantiteit

1) Een synodocratisch orgaan acht deze vergelijking niet op haar plaats. Wij wel, maar dan om die WETS-BEPALINGEN, die in geding zijn.

négligable. En DAT is het ergste. Waren die WETTEN van 1944 nu goddelijke wetten, ja dan neen? Indien JA, dan is zulk een voorstel van Amersfoort goddeloos. Indien NEEN, dan is het een mooi praten zonder te willen erkennen waar de schoen wringt, en alsdan ook goddeloos: men haalt de menasjes binnen, maar die arme wét-van-God, die moet maar duiden, dat ze, na haar schorsingsdienst gedaan te hebben, verder met den kerkelijken nek wordt aangezien (tenminste, zoolang het duurt; want als men straks na een dús geschiede „hereniging" weer een razzia wil houden tegen bepaalde mensen, dan kunnen dezelfde wetten of anders weer andere, prompt uit den mist of uit den grond gestampt worden, en begint de zaak van voren af aan).

e) Indien men thans wel aan het oordeel van Christus kan overlaten, wat bepaalde mensen gedaan hebben, waarom kon het dan niet in 1944? Waarom moest toen worden afgezet, en wat dies meer zij? Was dat toen Christus' wil, stá er dan voor, want ge weet, dat duizenden onder ons openlijk verklaren: we zouden vandaag nóg zoo doen als in 1944. Was dat schorsen en weren toen niet Christus' wil, neem dan de zonde tegen zijn Naam terug, en doe boete. Ons antwoord op den eisch van boetedoening hebt ge al ontvangen. Maar beledig Christus niet, door wat eerst noodzakelijke acte van trouw aan HEM heette, nu te verklaren tot een „middelmattige" zaak, zooals u destijds tot aan een zekere grens is aangeraden, maar door u geweigerd is op hoogen toon.

f) Kunnen wij, keltersche en revolutionaire vrijgemaakten, NU ineens nuttige bijdragen leveren inzake de kennis van het overigens duidelijke artikel 31, waarom dan destijds onze bijdragen verdoemd? En verworpen? Deugde die verwerping niet, waarom het niet gezegd? En dan, nieuwe uitspraken? Eén van tweeën: die nieuwe zijn WEL of ze zijn NIET in volkomen overeenstemming met de door u in 1942, in 1944, en nog eens tweemaal in 1946 aan twee zijden van den Atlantischen Oceaan als uitdrukking van Gods Woord aanvaarde formules. Zijn die nieuwe daarmee WEL in overeenstemming, wel, dan zeggen wij, die onze overtuiging hadden en hebben, bij voorbaat NEEN. En dan moet GIJ datzelfde NEEN ook doen hooren; gij hebt toch niet voor niets een „oecumenische" „synode" erbij gesiept, om ook al te verklaren, dat het allemaal Gods Woord was? En als gij soms aan uw krachtige en openbare en oecumenisch gesproken „ja" twijfelt, wel, dúrft gij dan nog één dag ook maar één schorsing voor uw rekening nemen? Schaamt ge u dan niet gróndig over wat tóen goddelijke handel heette, maar nú — in het onderstelde geval — mishandeling van herders en schapen bleek? En, indien de nieuwe uitspraken NIET in volle overeenstemming zouden zijn met die oude, waarom zouden ge dan nu reeds met zulk vuur-uit-de-hel spelen? Want op uw standpunt zouden ze immers niet minder dan vuur-uit-de-hel zijn?

g) Wat te denken van een kerkeraad, die destijds schorste op grond van UITSPRAKEN, en nu zoete broodjes bakken wil inzake dogmatische VRAGEN? Neen, laat ons blijven bij het puntje: ge hebt geschorst op grond van BEPAALDE UITSPRAKEN. Daarover spreekt de Heere u aan, nergens anders over.

h) Wat te denken van een kerkeraadsvoorstel, dat de mogelijkheid opent van wat nieuws, maar „en passant" zich laat ontvallen, dat het resultaat van den arbeid der laatste jaren (dat zijn toch zeker die oude formules?) moet worden gezien als handhaving der kerkelijke formuleren? Hiermee zegt dat kerkeraadsvoorstel, alweer een Januskop dragende: we willen „wat nieuws", maar het oude was volkomen in orde. Met andere woorden: wij willen de GEVOLGEN van onze handelingen breken, maar de handelingen WAREN goed. Het is dus dezelfde booze geest als in de onzedelijke vervangingsformule van 1946: een nieuwe redactie geven, om de menschen te vangen, maar overigens goed rechttop blijven staan, en verklaren: het was toch alles heelmaal in orde.

We geven deze opmerkingen, omdat de officiële toelichting ZELF zegt, positief te willen staan tegenover de actie ds Bos. Men kan zien, wat er zoo al in diens naam gezegd wordt gesproken te zijn. Niet wij zeggen het, maar een synodocratische kerkeraad. Hier is wat na het bezinkel van het door Oosterbeekenaren zelf (Toornvliet, Voiten) verloochende „Oosterbeek" overblijft.

En tenslotte:

1) Wat te denken van een nieuwe kerkformatie, die OFFICIEEL in aanlegenheden, waarin ze verklaard heeft, geen „ja" te mogen duiden naast haar daarmee corresponderend „neen", nu voor altijd dat „ja" en „neen" zou gaan verbinden aan één avondmaalstafel, aan één professorentafel, aan één synodetafel? Als dit „ja" en „neen" (in beider handhaving van zaaksgerechtigheid immers) verbonden MAG worden, waarom zijt ge dan begonnen met den goddeloozen handel? Wij willen ieder weer aanvaarden, die schuld erkent, maar willen het nalaten van een schuldbelijdenis, daar waar ze eigenlijk zakelijk als noodig gekend wordt, niet zien als vroom. Want zoolang de zaken zoo staan, zal het ethisch conflict blijven, en de eenheid naar den Geest al verder uit het gezicht wijken.

Het wordt tijd, dat dr J. Ridderbos, en de synodocratische kerkeraad van Amersfoort, te zamen met dr N. H. Ridderbos en meteen zichzelf als synodocratischen kerkeraad gaan bestraffen, wegens schorsenswaardige verloochening van een der bekende leeruitspraken van 1942. Daar is er ééntje onder, die ik prachtig vond, en dat weet dr J. Ridderbos natuurlijk bijzonder goed zich te herinneren. Ik bedoel de uitspraak, dat God nooit van dezelfde zaak tegelijkertijd „ja" en „neen" zegt. Daar heb ik als afzonderlijk staande these vóór gestemd. Toen men die uitspraak wilde gaan toepassen tegen den één, een dominee, dien men zachtgens maar toch duidelijk wilde afstraffen, maar niet tegen den ander, b.v. dr G. Ch. Aalders, die verklaard had, dat „wezen" en „verschijning" van het verbond onderling een zekere tegenstrijdigheid vertoonden, heb ik wel gezegd: ge moet dien mooien regel van daarna OF tegen NIEMAND OF tegen Iedereen, die er mee in conflict komt, gaan toepassen. Dus: of tegen dominee X, maar dan ook tegen dr Aalders, OF tegen niemand. Dat vond dr Ridderbos toen niet goed. Maar de uitspraak zelf, die vond ik uitstekend. Laat nu dr N. H. Ridderbos zich daar eens aan onderwerpen. Nu al die uitspraken, die eerst van wezenlijk belang voor

Christus' kerk heetten, eerst met een „ja" van synodocratische, en met een „neen" van onze zijde zijn afgehandeld, hoe kan hij dan later dat „ja" en „neen" tegelijk willen verbinden? Och, wat een gewurm van een kerk, die niet wil toegeven, dat het mis was. Grondig mis.

Ten bewijze, dat we niet voor niets dr N. H. Ridderbos erbij halen, wijzen wij erop, dat juist hij een officiële toelichting geeft naast de officiële. Hij schrijft daarin o.m.:

„De mogelijkheid wordt zelfs geopperd, dat beide partijen, b.v. op het ogenblik van hereniging, nog eens met zoveel woorden uitspreken, haar zaaksgerechtigheid te handhaven."

Even later:

„Nu staat het zo: geen van beide partijen slaagt er in de ander van schuld te overtuigen. Laat ons dan de verantwoordelijkheid voor wat geschied is, voor elkaars rekening laten; beter gezegd: laat ons aan het oordeel van de Koning der kerk overlaten, in hoeverre ieder schuldig is."

In het licht van dergelijke opvattingen krijgt de wensch van een „gemeenschappelijke schuldbelijdenis" wel een zeer vreemden smaak. Schuld belijden, maar waarover? Schuld-belijden, terwijl men niet ziet, waarin de schuld werkelijk ligt, dat is schuld-op-schuld. Het is Gods Naam spannen voor ons kerkpolitieke karretje.

Dr N. H. Ridderbos geeft hier meteen bij wijze van voorbeeld zijn kijk op den persoon van ds B. A. Bos. We lezen:

„Naar onze overtuiging heeft Ds B. A. Bos zich schuldig gemaakt aan scheurnakking. Kunnen we hem nu weer als ambtsdrager erkennen, zonder dat hij zijn schuld heeft ingezien terwijl hij zijn zaaksgerechtigheid handhaaft?"

Op deze vraag geeft het voorstel een bevestigend antwoord (gesteld dan altijd dat we tot de genoemde gemeenschappelijke uitspraken kunnen komen). En n.l. terecht.

Ds Bos heeft zich schuldig gemaakt aan scheurnakking. Maar hij is geen principieel scheurnaker. Hij deed dat uit dwaling.

We hebben toch van te voren met hem en met de andere ambtsdragers, die dezelfde weg gingen als hij, te zamen geleefd en te zamen gewerkt. We hebben in hen altijd goed-Gereformeerde mensen gezien. We hebben er ten eerste verbaasd over gestaan, dat ze op een bepaald ogenblik, zulke verkeerde dingen deden. En we hebben dan hieraan toegeschreven, dat ze door de kruiddamp waren verblind en daardoor 't spoor bijster waren geraakt.

Mochten we, nu de kruiddamp opgetrokken is, nadat er behoorlijke afspraken gemaakt zijn, weer kerkelijk gaan samenleven, dan zou er alle hoop mogen worden gekoesterd, dat we niet voor nieuwe conflicten worden geplaatst.

Er zullen er zijn, die zeggen: als de zaken zo staan, had Ds Bos indertijd niet mogen worden geschorst en afgezet als ambtsdrager. 'k Ga hier niet diep op in, maar ontken de juistheid er van. Ds Bos meende indertijd zich niet aan de kerkelijke uitspraken te kunnen houden en kon dus niet als ambtsdrager worden gehandhaafd. Konden er nu nieuwe uitspraken komen, die het voor Ds Bos aanstotelijke van de vorige niet hebben en het voor ons wezenlijke van de vorige bewaren — dat, dit mogelijk moet worden geacht, bewijst het wonderlijke van de situatie! — dan zou op grond van het bovenstaande Ds Bos ook zonder voorafgaande schuldbelijdenis weer als ambtsdrager kunnen worden erkend."

Tot zoover dr N. H. Ridderbos over ds B. A. Bos.

Ds Bos wete dus:

a) een synodocratische dominee heeft heelmaal op zijn eentje (hoe weet hij het eigenlijk zoo precies?) verklaard, dat ds Bos wel een DAAD van scheurnakking verrichtte, doch geen principieel SCHEURMAKER is. Als hij zich zoo iets zou laten aanleunen (het is intusschen weer een zooveelst kommentaarte op artikel 78/79 K.O.), dan zal hij moeten vragen: en Greidanus dan, en D. v. Dijk dan, en Veenhof, en de door Popma c.s. geschorste broeders Holwerda en v. d. Born dan? Was het bij hen „een" daad, of waren zij principieel bedrivers van zulke daden? Dat wordt wat: al die gevallen uitzoeken. Maar blijkbaar kan 't op een afstand, zonder herderlijk toezicht. Ds Bos krijgt al vast een attest van een synodocratischen kerkeraad. Ik heb het liever van mijn eigen kerkeraad.

b) Ds Bos mag dus zijn zaaksgerechtigheid handhaven, OP PAPIER. Maar o wee, als hij weer begint, en zaaksgerechtigte HANDELINGEN gaat doen, en handhaven. B.v. leeren, dat men de kinderen niet voor wedergeboren houden mag. Dan zal hij weer de Vereenigingslaan uit moeten. Wis en zeker.

c) Wis en zeker, stuift iemand daar op? Man, hoe kunt ge het zeggen? Zoo'n broederlijke dr Ridderbos! Ik zou hem antwoorden willen: lees verder, lees verder. Er staat immers: we moeten nieuwe uitspraken hebben, en wat voor uitspraken? Hoor toe: ZULKE, DIE HET VOOR ONS (SYNODOCRATEN) WEZENLIJKE VAN DE VORIGE BEWAREN. Dus ds Bos weet het wel, als u niet het WEZENLIJKE van de uitspraken van 1942 leert, dan moet u weer de laan uit. Via de Schoone Poort der Kerkelijke Tucht. En het WEZENLIJKE van die oude uitspraken, nou, wat zou dat anders zijn dan Prae-advies, Prae-advies, Prae-advies? Dat is toch ronduit gezegd door dr J. Ridderbos én synode?

d) Dat dit mogelijk moet worden geacht, bewijst het „wonderlijke" van de situatie, zegt dr Ridderbos. Wij zeggen: dat gij zoo iets mogelijk acht, bewijst het onzedelijke van uw kerkelijke situatie. Gij hebt gezegd: zóó moet het en anders moogt ge niet. Gij, dr Ridderbos, hebt geschreven: de LEER der synode is GELIJKE leer, zij alleen. En nu draait en keert ge, maar dan met een passertje dat in de lucht opereert, net zoo lang tot ge zegt: naar den éénen kant: iets nieuws, en naar den anderen kant: het wezenlijk oude. De Januskop van '46, nog in '49. Och, och, ik wou niet graag zoo verloochend worden door mijn eigen geestelijke kinderen. En als ze het een keer gaan doen, laat ze het dan royaal doen, en niet onder het zeggen, dat het heelmaal-geen-verloochening doch alleen-maar-affirmatie is. Hier willen de uitwerpers het aanstootelijke

wegnemen, en het aanstootelijke laten blijven. Want het aanstootelijke WAS juist wat zij het WEZENLIJKE noemden.

Dr N. H. Ridderbos noemt zijn gedachte een nood-weg. Heeltemaal niet prachtig, erkent hij zelf.

Maar hij spreekt nog te veel.
Het is wel „nood“, maar het is nog heeltemaal geen „weg“. Het is ja-en-nee; schorsenswaardig woordengemengel. Het eindigt zelfs met de kreet: IN HET ALGEMEEN (!) gesproken, mogen de ambtsdragers zich niet afmaken van de roeping om tucht te oefenen door een beroep op den Koning der kerk. Ik dacht dat tucht oefenen was: een uitroepen van den Naam van den Koning der kerk.

Hoe het zij: men is gewaarschuwd. Men wil hier de sukkelars wel hebben, maar niet degenen, die zich aan de feiten houden.
K. S.

KERKNIEUWS

Beroepen te:

Houwerzijl, Cand. J. v. Dijk te Groningen.
Winterswijk-Aalten, Cand. D. Deddens te Kampen.
Veendam, J. van Dijk te Schildwolde.
Zeist, H. Veltman te 's-Hertogenbosch.

Aangenomen naar:

Gees, Cand. J. v. Dijk te Groningen.
Apeldoorn, B. Jongeling te Sappemeer.

Bedankt voor:

Opende-Surhuisterveen, Aduard, Wierum, Hijken, Mildam, Twijzel, Zuidwolde (Dr.), Barendrecht, Ede en Houwerzijl, Cand. J. v. Dijk te Groningen.
Steenwijk, J. Rijnveld te Bunschoten-Spakenburg.

— LIMUIDEN. Adres Kerkeraad: H. J. Fidler, Fahrtenheiststraat 8.

— TIEL. Adres Kerkeraad: W. J. de Ruiter, Heerenstraat 73, Buren.

— ASSEN. De Arrondissementsrechtbank te Assen heeft de kerkelijke goederen van de Geref. Kerk te Assen toegewezen aan den kerkeraad van de gebonden kerk. De Geref. Kerk moet de goederen binnen tien dagen afstaan en werd veroordeeld in de kosten van het proces.
We merken hierbij op, dat onder de stukken van de als eischeres optredende gebonden kerk, die thans de trouw gebleven geloovigen van goederen beroofde, ook de naam staat van Dr J. A. Schep, die in zijn jongste brochure zoo sterk voor hereeniging pleit.....

— ARBEID ONDER ZEEVARENDEN. De kerken te Amsterdam-Noord, Groningen, Den Helder en Rotterdam-Flevoord hebben voorloopige besprekingen gevoerd over den arbeid onder de zeevarenden, welke arbeid door de

rederijen slechts in gezamenlijk overleg kan worden toegestaan. Verscheiden kerkeraaden hebben reeds hun instemming hiermede betuigd.

— DS G. SPIJKER te Urk hoopt, behoudens onvoorziene omstandigheden, Zondag 1 Mei zijn intrede te doen te Bedum.

— WAARDHUIZEN. De Rechtbank te 's-Hertogenbosch heeft de Geref. Kerk te Waardhuizen in het ongelijk gesteld inzake de kerkelijke goederen.

— DS L. J. GORIS woont thans: T 29, Wezep (Gld.).
— NUNSPEET. Adres Kerkeraad: J. A. Scholten, Stationslaan 29, Nunspeet.

— DS A. B. ROUKEMA woont thans: Wilhelminastr. 30, Spakenburg. Tel. 356. Postr. 516063.

— DS J. W. VERHEY woont thans: Nieuwstraat 35, Middelburg.

— GEREFORMEERDE KERK TE SMILDE. De HEERE, de Koning van Zijn Kerk, gaf aan Zijn Gemeente te Smilde de blijdschap, dat zij Vrijdagavond 25 Febr. een eigen kerkgebouw in gebruik mocht nemen. In den dienst des Woords, die dien avond werd gehouden, sprak de predikant Dr D. Los n.a.v. Zach. 4:10: „Want wie verwacht den dag der kleine dingen? daar zich toch die zeven verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand van Zerubbabel; dat zijn de oogen des HEEREN, die het gansche land doortrekken“. Thema van zijn prediking was: Christus' voortgaande kerkbouw, gegarandeerd in het vijfde nachtgezicht van Zacharia.

Na afloop van den dienst des Woords opende Dr Los de gemeentevergadering met het lezen van Openb. 3:7—13. Hierna gaf br Boer een situatietekening van de vrijmaking te Smilde. Br Wiersema droeg vervolgens namens de Bouwcommissie het gebouw over aan Kerkeraad en Gemeente. Avondmaaltijd, Doopvont en vijf Bijbels werden namens z'r Bronsema aangeboden. Z'r Nuis droeg hierna het orgel en de gordijnen over.

Architect Bronsema sprak n.a.v. het Schriftwoord: „Wij zijn onnutte dienstknechten“.

Namens den aannemer en den schilder werden psalmbordjes aangeboden.

De afgevaardigden van classis en zusterkerken gaven in hun woorden blijk van hun vreugde over de genade Gods in de vrijmaking ons geschonken, maar wezen er ook Kerkeraad en Gemeente op, nu ook te blijven bij het Woord.

Tenslotte sprak namens het Gemeentebestuur de burgemeester, die wel den avond had gewaardeerd, maar de gebroekelijkheid der Kerk betreurde.

De praeses dankte allen, die gesproken hadden, voor hun woorden, voorzover deze in overeenstemming waren geweest met de normen van het Woord Gods.

Hierna zei Dr van Bruggen van Assen in zijn slotwoord, dat er in Smilde in den vrijmakingstijd dikwijls vrees was geweest. Hij vermaande de Gemeente niet weer

te gaan vreezen, nu de doorgaande Reformatie op de verschillende levenssterren opnieuw offers vraagt.

De van Bruggen ging tenslotte voor in dankgebed voor al den zegen des Heeren, dien Hij aan Zijn Kerk te Smilde had geschonken, maar vooral daarvoor, dat Christus' Kerk niet gebroken is, maar naar Gods bestek verrijst.

— DROGEHAM. De Meijerink ontving van den synodalen kerkeraad ter plaatse een dagvaarding d.d. 5 Maart 1949, inhoudende den eisch om, twee dagen na de uitspraak van den rechter in kort geding ter zake, de pastorie te ontruimen. Door den kerkeraad der Geref. Kerk werd tevoren herhaaldelijk aangedrongen op een minnelijke schikking, waarbij vrijwillige ontruiming der pastorie werd aangeboden.

— DROGEHAM. Met groote blijdschap en dankbaarheid mocht de Geref. kerk van Drogeham — na gedurende twee jaren een welwillend onderdak te hebben gevonden in het kerkgebouw der Chr. Geref. gemeente — op Vrijdag 25 Febr. j.l. een eigen kerkgebouw in gebruik nemen, plaats biedende voor plm. 170 personen. Na opening van deze speciaal hiervoor belegde samenkomst door den pastor loci Dr H. J. Meijerink, werd door den voorzitter der bouwcommissie, br J. de Klein, het kerkgebouw — de voormalige openbare lagere school — aan den kerkeraad overgedragen. Dr Meijerink aanvaardde hierop, namens den kerkeraad, het uiterst smaakvol ingerichte gebouw, en sprak hierbij over 1 Kron. 29:6—18: Davids danklied aan den Heere voor het gewillige hart dat God Zijn volk gegeven heeft, blijkend uit de gaven voor den tempelbouw.

Meerdere gemeentelieden hadden geschenken aangeboden waaronder een prachtige Statenbijbel voor den kansel.

Verder werd het woord gevoerd door br J. Storm voor den kerkeraad van Harkema-Opelinde, welke gemeente, voor den dienst des Woords, bij die van Drogeham inwoont. Dr H. v. d. Veen van Duurswoude sprak namens de Classis Drachten woorden van medeleven en waardering werden gesproken door een afgevaardigde van den kerkeraad der Chr. Geref. kerk ter plaatse, terwijl namens de genabuude kerken van Twijzel, Noordbergum, Opende en Surhuisterveen achtereenvolgens de gelukwensen werden aangeboden door de predikanten M. A. J. van Putten, J. Kok en F. van Dijk.

Een dubbelkwartet uit de gemeente bracht op verdienstelijke wijze enkele liederen ten gehoor.

De Meijerink dankte in een kort slotwoord alle sprekers en aanwezigen voor hun belangstelling. Dr v. d. Veen eindigde de samenkomst met dank aan den Heere.

De inrichting van het kerkgebouw geschiedde onder leiding van aannemer R. de Jong te Drogeham, die zijn werk op uitnemende wijze, tot groote voldoening der gemeente, heeft verricht.

Het gebouw is tevens voorzien van een harmonium-kerkorgel van de firma Ruyff te Dedemsvaart.

Den 18en Maart is het 40 jaar geleden, dat Vader en Moeder

NICOLAAS VAN DOOREN
en
ELSJE LEENE

trouwden. Dankbaar gedenken wij den rijken zegen, dien God ons in hen schonk.

Hun Kinderen en Kleinkinderen.

Kampen, 18 Maart 1949.
IJsselkade 22.

Mede namens hun Ouders delen
JOHANNES VAN DER HAAR,
theol. cand.

GEZINA WIJNHOUT

U mede, dat zij zich naar de ordening Gods in de heilige huwelijke staat wenssen te begeven. De kerkelijke bevestiging in die staat zal D.V. geschieden op Donderdag 31 Maart 1949, om half 3, in de Gereformeerde Kerk van Kampen, aan de Broederweg door de Weleerw. Heer Dr J. F. Wijnhoud, predikant van de Geref. Kerk van Breukelen. De burgerlijke voltrekking zal plaats hebben om 2 uur, op het stadhuis van Kampen.

Kampen, 10 Maart 1949.

Gelegenheid om te feliciteren wordt gegeven:

te Utrecht, Prof. Ritzema Boslaan 22, op 23 Maart, van 7—8.30 uur;

te Kampen, Fernhoutstraat 18, op 30 Maart, van 7—8 uur.

Tijdelijk adres: Utrecht, Prof. Ritzema Boslaan 22.

Adverteert in dit blad

VAN KUST TOT KUST

DOOR

RUDOLF VAN REEST

Wat Dr J. W. DE JAGER van Utrecht, eindredacteur van „Reveille“ over dit boek zegt:

„RUDOLF VAN REEST geeft in dit boek een bijzonder interessante beschrijving van zijn reis door Amerika. Talloze wetenswaardige dingen deelt hij ons mede. Hij geeft ons een kijk op het land en de bewoners, op de natuur en de maatschappij. Ook het religieuze leven in Amerika beschrijft hij uitvoerig. Dit is werk zoals wij het nodig hebben. De na-oorlogse jaren hebben op uiterst pijnlijke manier ons doen voelen, dat de volkeren elkaar niet kennen; dat zij elkaar wantrouwen en haten, voortgedreven door zelfzucht en angst. Een boek als „Van Kust tot Kust“ doet ons iets verstaan van het machtige Amerika, het land van de „stars and stripes“. Aan de verlichting is veel zorg besteed. Het is een genot om de scherpe foto's en tekeningen te bekijken. Voor onze mannen in de tropen is het een voortreffelijk boek, dat hun naast prettige ontspanning ook geestelijke verrijking brengt. Wie een verlanglijstje naar huis te sturen heeft, moet dit boek maar ergens bovenaan een plaatsje geven.“

Hebt gij dit boek al in uw bezit? De prijs is, gebonden, met 16 pagina's foto's op kunstdruk, slechts f 5.—. U kunt het bestellen bij Uw boekhandel of rechtstreeks aan de uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — GOES,
Giro 36000.

De „AANVULLENDE BRANDPOLIS“
van

De „ASSUMI“ van 1896, 's-Gravenhage

Vooraanstaande juristen en economen zeggen:

„even nuttig en even noodzakelijk als de gewone Brandpolis“

Ook voor kerken, scholen en stichtingen.

Hoofdredacteur P. JONGELING
te Groningen.

Goed nieuws!!

Ingaande 1 April a.s. gaat ons „GEZINSBLAD“ 3 x per week verschijnen, terwijl het abonnementsgeld slechts met 75 cent behoeft te worden verhoogd tot f 3.75 per kwartaal.

Het gebeuren van den dag geordend en verwerkt in gebondenheid aan Schrift en Belijdenis.

Geeft dit blad een plaats op Uw GEZINSStafel.

VERVANGT EEN DAGBLAD!!!

Administratie Postbus 5018.
ROTTERDAM-ZUID Giro 208305

Wie wil jongelui helpen aan f 500.—?

Afl. f 25.— p. m. Rente f 50.—.
Brieven onder No. 436, Bureau „De Reformatie“ te Goes.

Studeerende jongeman zoekt per 1 Mei of eerder

EENVOUDIG PENSION

in Den Haag of onmiddellijke omgeving. Brieven met voll. inl. onder No. 437, Bureau „De Reformatie“ te Goes.

PREEKBOEKJES

32 pag., 28 lijnen per pag.;
per 100 f 11.95.

Organistenbriefjes

per 500 ex. f 2.50; per 1000 f 4.50.

KERKBOEKHANDEL
JOHS VLAANDEREN OLDENZEEL
AMSTERDAM-OOST
1e Oosterparkstraat 212
Telefoon 52541.

Meubelen, Tapijten, Bedden

Voor complete inrichting het betrouwbaar adres.

Levering door geheel Nederland. Bezoekt onze toonzalen of vraagt inlichtingen.

Gebr. Fwantsenberg
C.V.

TELEF. 56 - STADSKANAAL.

ANTIQUITEITEN

zoals Tegels, Meubelen, Tin- en Koperwerk, Doe-ken, enz., koopt en verkoopt

Kunsthandel OUD-HOLLAND,
eig. J. van Dijk, ROTTERDAM,
Claes de Vrieselaan 80 a,
Telefoon 36466.

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie . . . f 3.—
Catechismus . . . f 2.—

Zalmstraat 1 - Scheveningen